

[Poul Schlüter.]

periode har haft med stater på den anden side Atlanten.

Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at det er den høje grad af organisation af sikkerhedsproblemerne i vor del af verden, som bærer hovedansvaret for, at det er gået så godt, som det er, og at vi har haft en længere periode med fred og trykthed i Europa end i nogen tidligere fase af vor historie. Den sikkerhedspolitik, vi har ført, har ganske enkelt været klog, og den har haft succes.

Jeg tror heller ikke, der er noget som helst, der kan tale for, at noget gavnligt kunne opnås igennem en hastig og forceret nedbrydning af de nuværende europæiske sikkerhedspagter. Det ville blot betyde en tilbagevenden til 1930ernes utrykthed, og det ville for resten nok også uundgåeligt føre med sig, at de samlede europæiske forsvarsudgifter ville stige meget væsentligt, hvis vi var uden sikkerhedspagter, og hvis vi var uden det forsvarspolitiske samarbejde, vi nu kender. Jeg tror også, at vi lettere i fremtiden får bevægelighed og fremskridt i forholdet mellem Øst- og Vesteuropa med bevarelse af NATO. Jeg tror i det hele taget, at de reelle fremskridt, som er sket, ville det have været meget vanskeligere at få etableret, hvis vi havde haft spredthed og ikke samlet omkring varetagelsen af den vesteuropæiske sikkerhed.

Det var jo i 1967, NATO-ministerrådet vedtog Harmelrapporten, og jeg synes, vi i dag kan fastslå, at denne rapport gav udtryk for en rigtig fremtidslinje for NATO. Rapporten sagde, at NATOs målsætning må omfatte to ting: for det første at bevare en tilstrækkelig militær styrke til, at Vesteuropa kunne sikre sin integritet, for det andet — og det var det nye — en klar fastslåen af, at det måtte være en NATO-hovedopgave at arbejde for at opnå et bedre forhold til de østeuropæiske stater.

Vi har i mit parti hele tiden ment, og vi tror fortsat, at Danmarks muligheder for at skaffe sig indflydelse på sikkerhedsproblemerne i vor del af verden er væsentlig større inden for NATO, end hvis vi isoleret stod udenfor.

Vi har kunnet glæde os over en række fremskridt i øst-vest forholdet også i det sidste års tid. Tysklandsproblemet er jo det ganske afgørende for udviklingen i Europa,

og vi har set et begyndende tøbrud i Tysklandsproblemet. Allerede under den forrige tyske regering blev der udfoldet bestræbelser for en forbedring af forholdet til Tysklands østlige naboer; det synes jeg skal nævnes, for det er simpelt hen en kendsgerning. Og vi har i den senere tid oplevet en intensivering af disse bestræbelser for en bedring af forholdet mellem Vesttyskland og de østlige naboer under Willy Brandts ledelse. Det har, som også hr. Per Hækkerup omtalte, ført til undertegnelse dels af Moskva-aftalen, dels af Warszawa-aftalen. Jeg tror, disse to traktater betegner et historisk vendepunkt i den europæiske situation, og jeg synes, det er beundringsværdigt, at politikerne i Vesttyskland tålmodigt arbejdede sig frem til det tidspunkt, hvor der også i den tyske befolkning var tilstrækkelige psykologiske forudsætninger for at undertegne disse to traktater.

Nu ved vi jo, at Moskva-aftalen først skal træde i kraft, efter at en løsning af Berlin-spørgsmålene har fundet sted. Jeg vil gerne give udtryk for forståelse for, at den vesttyske regering lægger vægt på, at sådan må tempoet være. Jeg forstår udmærket, at den vesttyske regering må anse det for en nødvendig forudsætning, at Vestberlins problemer bliver løst. Vestberlins befolkning har krav på at få garanti for den frie samfærdsel vestover og også garanti for den vestberlinske befolknings selvbestemmelsesret. Deri er intet unaturligt, og det ville være tåbeligt at lukke øjnene for, at hele spørgsmålet om Vestberlins fremtid er et nøgleproblem i den europæiske situation; sådan må det også være, når vi i Danmark betragter det.

Jeg tror, det har været klogt, at Vesttysklands naboer og også vi hidtil har undladt at blande sig for direkte i spørgsmålet om Tysklandsforhandlingerne, og jeg tror, at det fortsat vil være rigtigt af os ikke at forstyrre det forhandlingsforløb, som er tilrettelagt. Når det kommer til stykket, er det først og fremmest de tyske regeringer og den tyske befolkning, som må nå frem til løsningen af deres egne problemer.

Tidspunktet er derfor heller ikke inde til en optagelse fra dansk side af diplomatiske forbindelser med Østtyskland. Hr. Per Hækkerup var inde på dette problem og mindede om betydningen af 1954-aftalerne. Det vil jeg også gøre, men jeg vil føje til, at